

SPOR YÖNETİMİNDE ALAN UYGULAMASI: ALGILAR, BEKLENTİLER VE SORUNLAR

Dilşad ÇOKNAZ¹, Devrim BULUT²

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Yöneticiliği Bölümü

²Spor Yönetimi A.B.D

Özet: Bu araştırmanın amacı, Abant İzzet Baysal Üniversitesi (AİBÜ) spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin alan uygulamasına başlamadan önce, uygulamaya yönelik algı ve beklentilerinin tespit edilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve verilerin toplanmasında da yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma 2011-2012 öğretim yılında alan uygulaması dersini alan 60 öğrenci arasından 15 gönüllü öğrenci ile yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Öğrencilerin 7'si uygulama yeri olarak farklı spor kulüplerini, 2'si özel sektörü, 2'si federasyonları ve 4'ü de Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'nü belirlemiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinin dört aşaması gerçekleştirilerek veriler kodlanmış, temalar bulunmuş, bulunan tema ve kodların kendi aralarında düzenlenmesinin ardından bulgular yorumlanarak analiz tamamlanmıştır. Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği için birbirinden bağımsız iki araştırmacının bulguları karşılaştırılmış ve teyit edilmiştir. Araştırmada yer alan katılımcıların isim ve birimleri tanımlanmamıştır. Bulgular, seçim kriterleri, algılanan kazanımlar, algılanan sorunlar ve kurumdan beklentiler olmak üzere dört başlık altında ifade edilmiştir. Araştırma sonuçları genel olarak AİBÜ spor yönetimi bölümü öğrencilerinin alan uygulamasına yönelik beklentilerinin ve algıladıkları sorunların dünyadaki akranlarıyla benzer olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Alan Uygulaması, Spor Yönetimi, Beklentiler, Algılanan Kazanımlar, Algılanan Sorunlar

FIELD EXPERIENCE IN SPORT MANAGEMENT: EXPECTATIONS, PERCEIVED OUTCOMES AND PERCEIVED PROBLEMS

Özet: The purpose of this study was to determine the perceptions and the expectations of AİBÜ sport management department students through field experience before starting the application. A qualitative research method was used in this study. Semi-structured interview technique was chosen in order to obtain data and 15 students were interviewed face to face. The subjects were selected among 60 students who will take the field experience course in 2011-2012 academic year. Seven of the students chose their field experience in sport clubs, two in private sport organizations, two in sport federations and another four in Provincial Directorates of Youth and Sports. The data were analyzed with content analysis method. All four phases of the content analysis were undertaken: data was coded, the themes were found and the themes and the codes were organized among themselves prior to the interpretation of the data. In order to provide reliability and validity two researchers worked independently from each other and their findings were compared and confirmed. Students who provided data were described without disclosing their names or departments. Findings were gathered under four main themes: a selection criteria, perceived outcomes, perceived problems and expectations from the institution. Generally the conclusion of the research has shown that the expectations and perceived outcomes and perceived problems in field experience of sport management department students of the AIBU have similarities with their peers around the world.

Keywords: Fieldexperience, Sportmanagement, Expectations, Percieved Out Comes, Percieved Problems

1.GİRİŞ

Ülkemizde kamu ve özel sektör, yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlar vb. alanlarda spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde çeşitli şekillerde görev alacak spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde spor yönetimi eğitimi, genellikle Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesindeki spor yönetimi bölümlerinde verilmektedir. Dünya’da spor yönetimi eğitim programlarını çağdaş gelişmeler ve iş yaşamına yönelik gerekli bilgi ve beceriler çerçevesinde akredite eden NASPE-NASSM’ in eğitim programlarını spor yönetimi, spor pazarlaması, spor hukuku, spor ekonomisi, halkla ilişkiler, etik, finans ve muhasebe ile alan uygulaması ya da staj olarak ifade edilebilecek temel alanlar ile şekillendirdiği görülmektedir (Appenzeller ve Appenzeller, 2008). Ülkemizdeki spor yöneticiliği programları da birbirlerinden bazı noktalarda ayrılan yönleri olmasına rağmen, benzer şekilde hem genel hem de spora özel yönetim ve organizasyon, işletme, hukuk, pazarlama, ekonomi, iletişim vb. gibi alanlar ile biçimlendirilmişlerdir. Spor yöneticisi olarak çalışmak üzere yetiştirilen bu öğrencilerin istihdam alanları da kamudan özel sektördeki çeşitli iş pozisyonlarına uzanan geniş bir yelpazeye yayılmaktadır.

Son yıllarda spor yönetimi programlarının artmasıyla birlikte nitelikli spor yöneticisi yetiştirme faaliyetleri hız kazanmış ve üniversitelerin müfredatlarında öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlama ve profesyonel iş yaşamını tecrübe edinmelerinde alan uygulaması veya staj önemli hale gelerek (Chouinard, 1993; Barner,2009), spor yönetimi programlarının temel bir bileşeni olarak kabul edilmiştir (Southall, 2003). Bu uygulamalar spor yönetimi alanındaki öğrencilere öğrenimleri

boyunca edindikleri teorik bilgileri uygulamaya dönüştürme fırsatı sunmaktadır (DeSensi, Kelley, Blanton veBeitel, 1990; Chouinard, 1993; SMP Rewiev, 2000; akt: Southall, 2003; NASPE/NASSM, 1993/2000; akt: Jowdy, McDonald ve Spence, 2004; Leberman ve Martin 1994 ve 1999, akt: Martin ve Leberman, 2005,Barner, 2009). Bu anlamda, spor yönetimi öğrencilerinin edindikleri bilgileri alan uygulaması ile birlikte tecrübeye dönüştürmeleri spor endüstrisi için gerekli nitelikli eleman yetiştirilmesine katkı sağlamaktadır (Appenzeller H, Appenzeller T, 2008).

Performans temeline dayalı olarak sunulan alan uygulaması öğrencilerin çeşitli nitelikleri elde etmesinde faydalı olabilmekte (Sutton, 1989), üniversite çevresinden iş çevresine geçişte önemli rol oynamaktadır(Ross, 2006: akt. Begss, Ross,Goodwin,2008).

Alan uygulaması veya staj ile elde edilen kazanımlar, kariyer seçeneklerinin keşfedilmesi, yönetim becerilerinin geliştirilmesi ve spor organizasyonlarında yapılan işlemlerin anlaşılması temelinde şekillenmektedir (NASPE / NASSM, 1993 /2000; aktaran Jowdy vd.,2004). Skinner ve Gilbert’e göre (2007), spor yönetimi eğitim programlarındaki alan uygulamaları sayesinde, öğrenciler çağdaş spor yönetimi felsefesini anlama ve bunu uygulama fırsatı bulma, güncel gelişmelerden haberdar olma, teorikte edindikleri bilgileri uygulamada içselleştirerek tecrübe edinme, alanı daha yakından tanıyarak gelecekteki iş fırsatlarını bu sayede değerlendirebilme ve kariyer gelişiminde kendilerine yön verebilme fırsatı kazanabilmektedir. Cuneen ve Sidwell de (1993) bu kazanımlara ek olarak, stajın öğrencilere kendilerini değerlendirme fırsatı sunduğunu,

seçtikleri çalışma alanı ile daha derin bir bağ kurmalarına olanak sağlandığını ifade etmektedir.

Spor yönetimi programlarındaki öğretim elemanlarının tamamı stajın ödüllendirici, eğitsel bakımdan anlamlı, kariyer geliştiren bir deneyim olduğunun doğruluğunu kabul etmektedir (Stier, 2002; akt: Ross ve Beggs, 2007). Ancak Chouinard (1993) stajın (aynı zamanda alan deneyimi, iş deneyimi gibi isimlerle de anılmakta) önemine yönelik güçlü bir fikir birliği olmasına rağmen nitelikli bir öğrenci için stajın içeriği konusundaki çalışmaların eksikliğini vurgulamakta, Stratta (2004) bu alanda öğrencilerin bakış açısını yansıtan çalışmaların azlığına dikkat çekmektedir. Beggs ve diğerleri (2008) ise daha nitelikli bir staj deneyimi sağlamak için staj deneyimleri ile ilgili algı ve beklentilerin belirlenmesi gerektiğini söylemektedir.

AMAÇ

Abant İzzet Baysal Üniversitesi (AİBÜ) spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin alan uygulamasına başlamadan önce uygulamaya yönelik algı ve beklentilerinin tespit edilmesidir. Başlangıçta da belirtildiği gibi alan uygulamasına ilişkin algı ve beklentilerin belirlenmesi, öğrenciler açısından daha nitelikli bir alan uygulaması deneyimi için yol gösterici bilgilere ulaşılmasında önemli bir konudur.

Araştırmanın amacı doğrultusunda yanıt aranan sorular şu şekilde belirlenmiştir:

1. Alan uygulaması için iş yeri seçimindeki etmenler nelerdir?
2. Alan uygulamasından elde edilecek kazanımlar nelerdir?
3. Alan uygulamasına yönelik algılanan sorunlar nelerdir?

4. Alan uygulamasının yapılacağı işyeri ve işyerindeki amirden beklentiler nelerdir?

2.YÖNTEM

Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin alan uygulamasına başlamadan önce uygulamaya yönelik algı ve beklentilerini belirlemek üzere yapılan bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Kapsam

Araştırmada katılımcıların belirlenmesinde tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemine göre araştırmada alan uygulamasını 2011-2012 öğretim yılında farklı kurumlarda yapacak olan öğrenciler yer almıştır. Araştırmada toplam 15 (10 erkek, 5 kadın) öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin 7'si uygulama yeri olarak farklı spor kulüplerini, 2'si özel sektörü, 2'si federasyonları ve 4'ü de Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'nü belirlemiştir.

Alan Uygulaması Dersi Hakkında

Kuruluşundan bu yana Abant İzzet Baysal Üniversitesi (AİBÜ) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Spor Yöneticiliği bölümü öğrencileri, aldıkları derslerde edinmiş oldukları bilgileri farklı işyerlerinde uygulama imkanı sağlayarak, profesyonel iş yaşamlarına yönelik deneyim kazanmaları ve uygulama yaptıkları kurumu yakından tanıma olanağına sahip olabilmeleri amacıyla zorunlu olarak Alan Uygulaması dersini almaktadırlar. Programın VII. yarıyılında yer alan bu ders için mevcut yönergeye göre her öğrenci kendi isteği doğrultusunda spor yönetimine yönelik tecrübe kazanabileceği bir iş yerinde, bölümün ve kurumun onayı ile toplam 160 saatlik bir süre

geçirmektedir. Bu süreç içerisinde öğrenciler iş yeri amirleri ve bölüm koordinatörü tarafından takip edilerek denetlenmektedir. Öğrenciler bu süreç sonunda bir değerlendirme yapıp, ilgili kurumda tespit ettikleri olumlu yönler, sorunlar ve çözüm önerilerinden oluşan bir rapor hazırlayarak, deneyimlerini sınıf ortamında diğer arkadaşları ile paylaşmaktadır. Bu süreç sonunda öğrenciler gelecekte çalışmayı düşündükleri kurumları yakından tanıma olanağına sahip olabilmektedir.

Prosedür

Araştırmada veri toplamaya ilgili olarak “yarı yapılandırılmış görüşme” yöntemi seçilmiştir. Bu görüşme yaklaşımı, araştırmacıya önceden hazırlanmış konu ve sorulara sadık kalarak, hem sorular hakkında ayrıntılı bilgi alabilme hem de ek sorular sorabilme özgürlüğü tanıdığı (Yıldırım ve Şimşek, 2011) için tercih edilmiştir. Bu doğrultuda, görüşmeler sırasında katılımcılara yöneltilen sorular için bir görüşme formu hazırlanmıştır. Yaklaşık 30 dakika süren görüşmelerde katılımcıların izni ile ses kayıt cihazı kullanılarak veriler kaydedilmiştir. Ses kaydının yanı sıra araştırmacı tarafından kısa notlar tutulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analizde, ses kaydı kullanılarak elde edilen veriler nitel araştırmada uzman olan araştırmacılar tarafından işlenmiş ve elektronik ortama aktarılmıştır. Ayrıca, araştırmacı tarafından tutulan kısa notlar ile bulguların tutarlı olup olmadıkları kontrol edilmiştir. Bu aşamada tüm katılımcılar (S1, S2,..) şeklinde, kurumlar ise spor kulüpleri (SK), özel sektör (ÖS), federasyonlar (F) ve Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

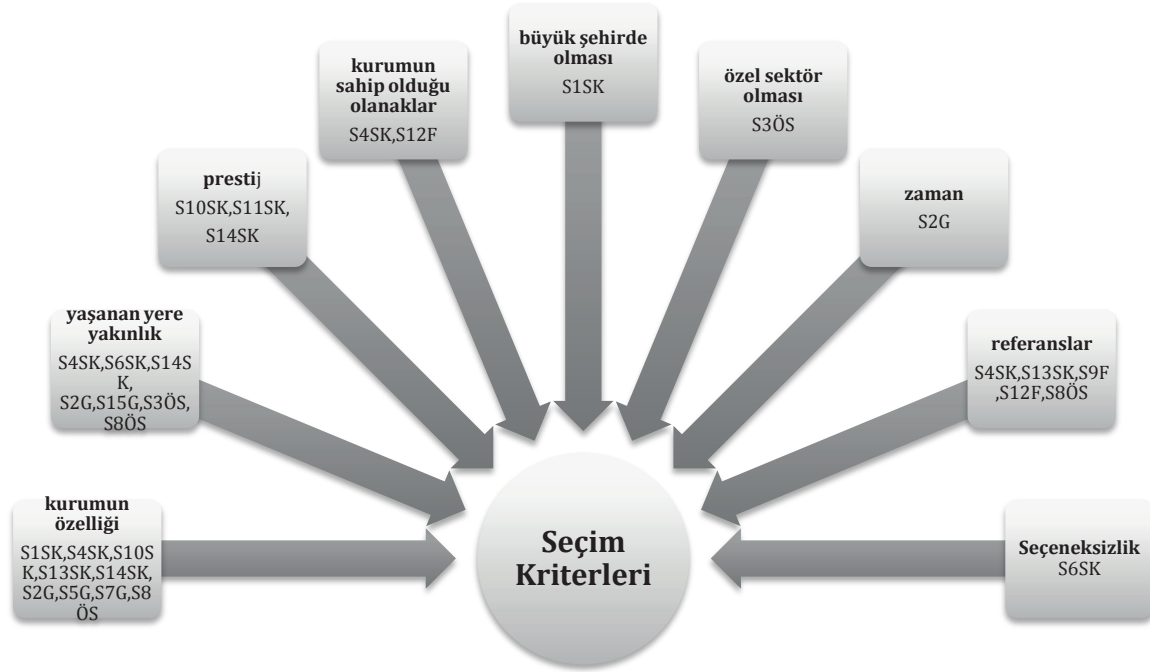
(G) harfleriyle kodlanmıştır. İçerik analizinde ise, betimsel analizle özetlenen veriler, daha derin bir işleme tabi tutulmuşlardır. İçerik analizinin dört aşaması gerçekleştirilerek veriler kodlanmış, temalar bulunmuş, bulunan tema ve kodların kendi aralarında düzenlenmesi ve tanımlanmasının ardından bulgular yorumlanarak raporlaştırılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmanın geçerliği için nitel araştırma konusunda uzman iki araştırmacı tarafından, yüz yüze görüşme yapılmış, ayrıntılı bir şekilde bilgiler toplanmıştır. Bulgular ses kaydı ve kısa notlar tutularak farklı veri toplama yöntemleriyle elde edilmiştir. Bununla birlikte elde edilen bulguların anlamlı bir bütün oluşturması sağlanmış, bulguların kendi arasında tutarlı ve anlamlı olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın güvenirliliği için, analizler sırasında nitel araştırma alanında uzman iki araştırmacının yer alması, bu sürecinin karşılıklı tartışmalar halinde tamamlanması, araştırmada yer alan katılımcıların isim ve birim bildirilmeden tanımlanmış olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca, nitel araştırmalarda, geçerliği ve güvenirliliği sağlamak için araştırmacının konu ile uzun süreli bir etkileşim içerisinde olması önemlidir. Bu araştırmada da araştırmacının altı yıldır alan uygulaması koordinatörlüğü görevini yürütmesi veri kaynakları üzerindeki öznel algılardan kaynaklanan durumları anlamasında etkili olmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2011; s:265).

3.BULGULAR

Öğrencilerin iş yeri seçim nedenlerini anlamaya yönelik elde edilen bulgular “Seçim Kriterleri” başlığı altında Şekil 1.’de yer almaktadır.

Şekil 1. Araştırma Bulgularına Dayalı Olarak Alan Uygulamasında İş Yeri Seçim Kriterleri

Şekil 1.'de de görüldüğü gibi “kurumun özelliği” ve “yaşanan yere yakınlık” araştırma kapsamında alan uygulamasının yapılacağı tüm iş yerlerinin tercihi için belirleyici olmuştur. Öğrencilerin kurumun özelliği ile birlikte ulaşım ve konaklama ile ilgili konularda kendileri açısından daha elverişli olduğu için yaşadıkları yerde bulunan iş yerlerini tercih ettikleri görülmektedir. Örneğin; S8 ve S3 kodlu öğrenciler bu durumu şu şekilde ifade etmektedir:

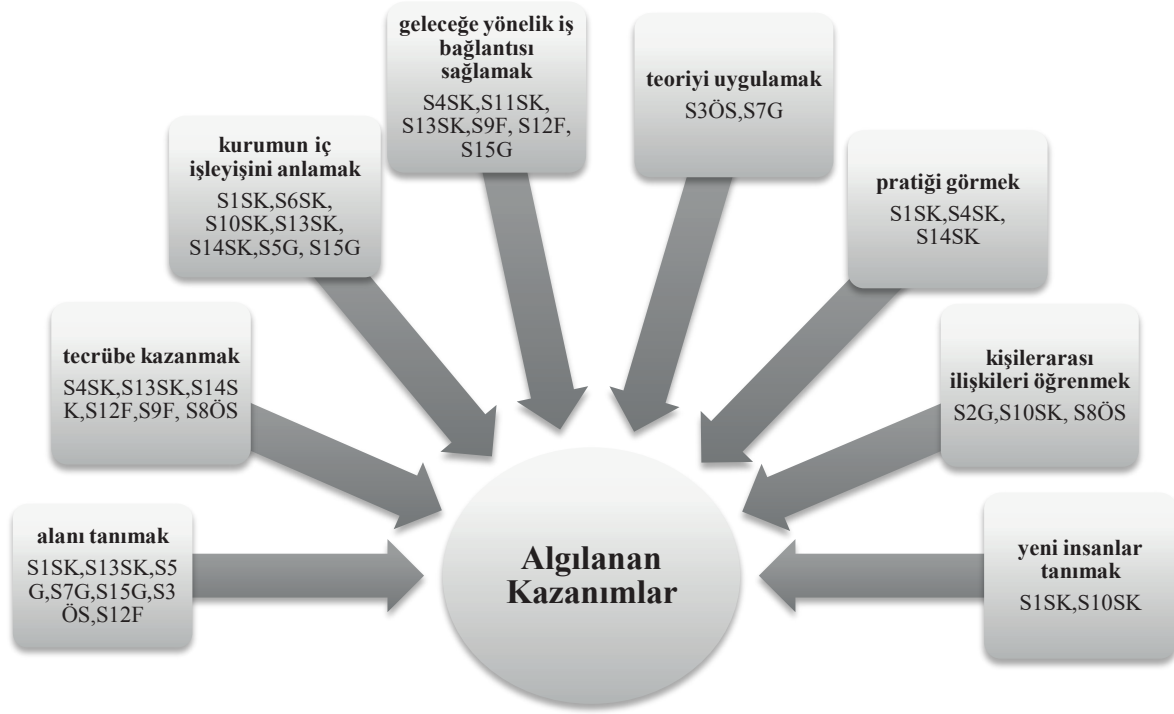
“Hem de evime çok yakın her şeyden önce. Yani 5 dakikalık bir mesafede (S8)” ya da “Ankara’da oturuyorum. Yakında olduğu için, çok yakın değil aslında iki sefer otobüse bineceğim ama hani kendi yaşadığım çevrede olabilir diye düşündüm o yüzden (S3)”

Kendi yaşadığı yerde alan uygulamasını yapmak zorunda kalan bir öğrenci ise (S6) bu durumu diğerlerinden farklı olarak bir olumsuzluk şeklinde ele almış ve başka seçeneği olmadığı için yaşadığı yerdeki spor kulüplerinden birini tercih ettiğini bildirmiştir.

Öğrencilerin iş yeri seçimindeki diğer etkenlerden ikisi kurumun prestiji ve sahip olduğu olanaklardır. Bu yöndeki örnek ifadeler; “*Sonuçta isim yapmış bir yer, bir kulüp. Diğer kulüplere göre bence tercih edilecek bir şeydir yani (S10).*”; “*Bir de tesisleri çok yeterli hocam o yöndenbelediyesinin güzel tesisleri var, o yönden burayı tercih ettim(S4).*” şeklindedir. Bunların dışında büyük şehirde olma, özel sektör olma, kurumla ilgili referanslar spor kulüpleri, özel sektör ve federasyonların tercihindeki diğer etmenlerdir.

Araştırmanın ikinci sorusu alan uygulamasından elde edilecek kazanımlara yöneliktir. Şekil 2. algılanan kazanımlar başlığı altında, bu yönde

elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan temaları göstermektedir.

Şekil 2. Araştırma Bulgularına Dayalı Olarak Alan Uygulaması İle İlgili Algılanan Kazanımlar

Algılanan kazanımlarda, öğrencilerin ifadeleri genel olarak alanı tanımak, tecrübe kazanmak, kurumun iç işleyişini anlamak, geleceğe yönelik iş bağlantısı temalarında yoğunlaşmaktadır. Bunlardan geleceğe yönelik iş bağlantısı dışındaki temaların tümünde öğrenciler aslında ileride çalışmak istedikleri alana yönelik daha derinlemesine bilgi kazanmaları ile ilgili bir durumu açıklamaktadır. Bu temalara ait ifadeler şu şekildedir:

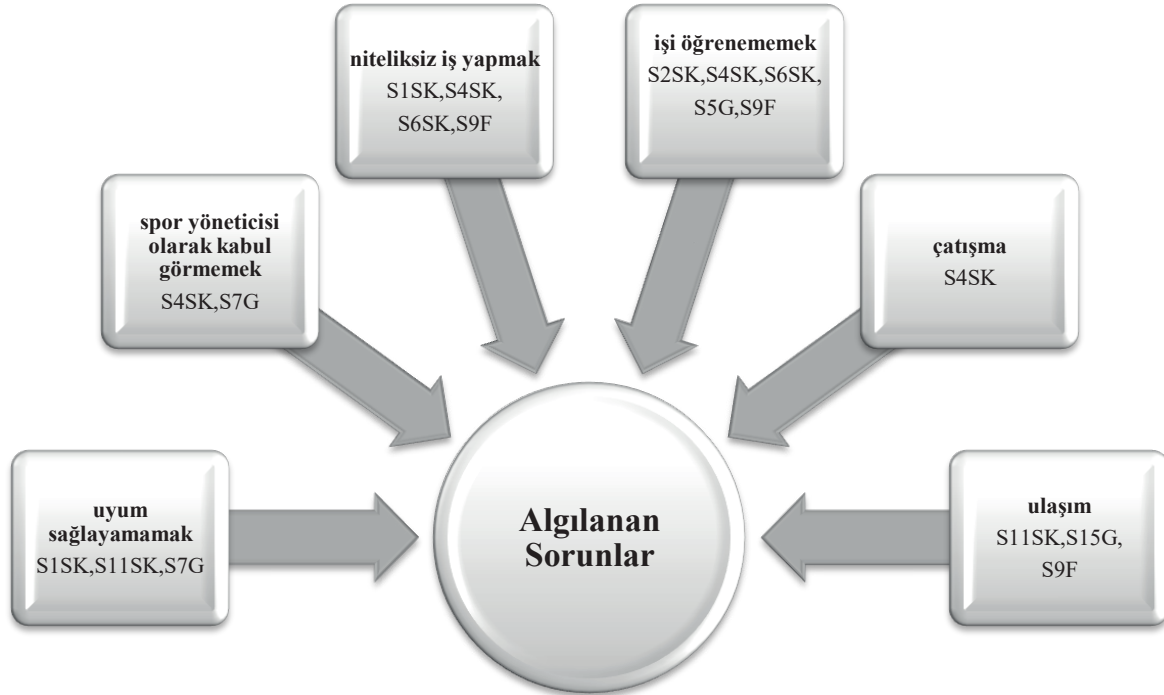
“Bir şeyler öğrenebilmek. Dediğim gibi futbolla ilgili yönetim aşamalarıyla ilgili bir şeyler öğrenebilmek. Hani hep gördüğüm gibi mi yoksa daha farklı şeyler de oluyor mu içinde? (S13); “En azından daha sonra çalışacağım

bir sektörde, önceden çalıştığım bir kurumu tanımış olacağım ve ona göre davranışlarda bulunacağım. Daha sonra ne yapılabilir diye düşüneceğim (S3).”ve “Ben daha önce hiç böyle profesyonel anlamda ya da stajyer anlamda çalışmadım. Öncelikle iş hayatını gerçekten 22 yaşında görmüş olacağım. En basitinden bana bir yazı verdiklerinde, bunu bilgisayarda yazıp onaylatmak, yolla ilgili bir çizelgeden tutun da görev dağılımı, tesis, çalışma saatlerini ayarlayabilmek, bunun her şeyiyle bana çok büyük bir tecrübe olacağına inanıyorum. Çünkü daha önce hiç böyle bir tecrübem olmadı (S4)”

Algılanan kazanımlarda “geleceğe yönelik iş bağlantısı” öğrencilerin alan uygulaması süresince iş yerinde tanışacakları kişilerin ya da ortaya koyacakları iş performansının kendilerine iş bulma ile ilgili sağlayacağı avantajları açıklamaktadır. Örneğin S15’in “*Belki bir şekilde orada birileriyle tanışabilirim, onlar bana ileriki hayatımda ön ayak olabilirler. Herhangi bir iş için. Başka bir federasyonda bir tanıdığı vardır, bir şeyi vardır. Referans olabilirler belki orada kendimi iyi gösterirsem*” ifadesi ile S11’in “*Yani sanırım güzel bir gelecek var eğer orada devam etmek istersem stajdan sonra, kendimi kabul ettirirsem gelecek olabilir*” şeklindeki ifadesi bu temayı açıklayan ifadelerdir. Bununla birlikte teoriyi uygulamak,

pratiği görmek ve kişiler arası ilişkileri öğrenmek ve yeni insanlar tanımak da algılanan kazanımlar başlığı altında ortaya çıkan diğer temalar olarak görülmektedir.

Alan uygulaması yapmak üzere gidecekleri kurumlarda ve bu süreçte öğrencilerin herhangi bir sorun yaşayıp yaşamayacaklarına yönelik ne düşündükleri sorulduğunda ortaya çıkan temalar ise Şekil 3.’de yer almaktadır. Öğrencilerin uygulama süresince yaşayabilecekleri sorunlara yönelik elde edilen verilerin analizinde ortaya çıkan temalar; niteliksiz iş yapmak, işi öğrenememek, uyum sağlayamamak, spor yönetici olarak kabul görmemek, çatışma ve ulaşım şeklinde ortaya çıkmaktadır (Şekil 3.).

Şekil 3. Araştırma Bulgularına Dayalı Olarak Alan Uygulaması İle İlgili Algılanan Sorunlar

“Niteliksiz iş” ile ilgili olarak öğrenciler; “*Ora-ya gidip herhangi bir eleman gibi dosya götür,*

dosya getir işine bakmak istemiyorum açıkçası (S1)”; “*En fazla ne olabilir, belki bize ayak iş-*

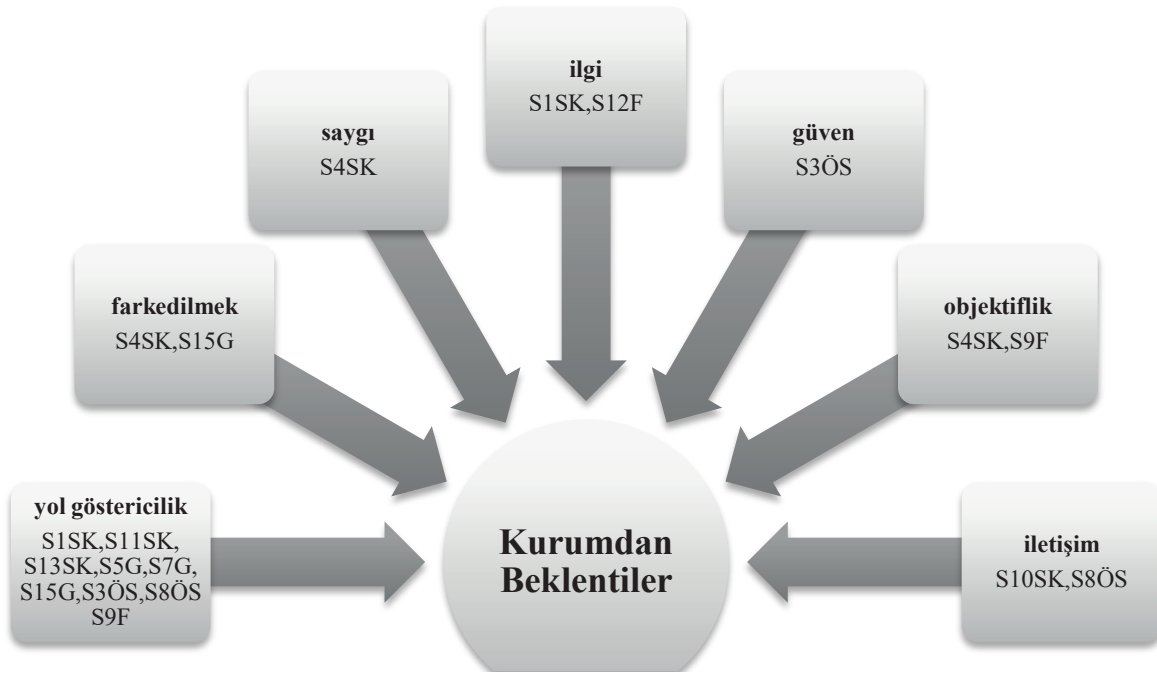
lerini falan yaptırırlar diye düşünüyorum. Hani sadece öyle bir izlenim geldi görüşmeye gittiğim gün (S6)” ve “İş yükü sorunu şöyle mesela; bize çok fazla iş vermeyip, işte siz şu işe bakın, ayak işleri dediğimiz işler var ya hani onları verirlerse, bir gün iki gün idare ederim ama sonrasında derim ki; ben buraya temizlik ya da getir götür yapmaya gelmedim (S9)” şeklindeki ifadeleri ile telefona bakmak ya da fotokopi çekmek gibi işleri niteliksiz olarak tanımlayarak bunun kendileri için bir sorun olacağını belirtmişlerdir.

Algılanan bir başka sorun “iş öğrenememektir”. Öğrenciler, “Benim için fiziksel sorunlardan ziyade önemli olan mesela benim orada bir şey öğrenememem veya bana orada bir şey katmaması en büyük sorun (S1)” ; “Muhtemelen karşılaşacağımız çünkü diğer arkadaşlarımızın da söylediği gibi çok fazla bir şey öğrenemeyeceğimizi söylüyorlar.

Ben açıkçası sadece bu yönden korkuyorum (S9)” şeklindeki ifadeleri ile bu konudaki kaygılarını açıkça dile getirmiştir.

Spor yöneticisi olarak kabul görmemek temasını açıklayan örnek bir ifade S4 durumu şu şekilde açıklamaktadır: “Gittiğim vakit öncelikle spor yöneticisi olarak gittiğim için acaba beni öyle kabul edecekler mi bir onu merak ediyorum. Çünkü belediye olduğu için insanlar staj için başvurduğu zaman herhangi bir yere, kulübe de yerleştirebiliyorlar; mali işlere, basına da. Öncelikle ben bölümüm adına spor yöneticisi vasfıyla gittiğimi ve sadece spor işleriyle ilgilendiğimi bunu üst yöneticilere bildirmek isterim.”

Son olarak öğrencilerin uygulama için gidecekleri kurumdan ve kurumda kendilerinden sorumlu iş yeri amirinden beklentileri “kurumdan beklentiler” başlığı altında sunulmuştur (Şekil 4).

Şekil 4. Araştırma Bulgularına Dayalı Olarak Alan Uygulamasında Kurumdan Beklentiler

“Yol göstericilik” öğrencilerin kurum ve kurum amirinden en temel beklentileri olarak şekillenmiştir. S1; *“Yanlış yapsam da bazı doğruları bana söylemesini isterim. Şunu doğru yaptın, şunu yanlış yaptın, bana dönüt vermesi önemli”*; S5; *“Bana yardımcı olmasını ya da işleyişi veya ne yapmam gerektiği, gerektiği yerde müdahale etmesini beklerim”* ve S8 de *“Daha çok yapabileceğimiz acemilik, bu hataları biraz daha tolere edebilmesi ve bize hani bunun böyle değil de bu şekilde farklı bir şekilde yapılması gerektiği, doğru yolu göstermesi”* şeklindeki ifadeleri ile bu temaya açıklık kazandırmaktadır. Bunun dışında ortaya çıkan temalar ise; fark edilmek, saygı, ilgi, güven, iletişim ve objektifliktir.

4.TARİŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçları genel olarak AİBÜ spor yönetimi bölümü öğrencilerinin alan uygulamasına yönelik beklentilerinin ve algıladıkları sorunların dünyadaki akranlarıyla benzer olduğunu göstermektedir. AİBÜ spor yönetimi bölümü öğrencileri alan uygulaması yönergesinde yer alan ölçütler doğrultusunda iş yerlerini kendileri belirleme konusunda özgür bırakılmıştır. AİBÜ spor yöneticiliği bölümünde, iş yeri ile yapılan ön görüşmeden sonra alan uygulaması koordinatöründen onay alan öğrenci, uygulamasını yaz dönemi boyunca istediği bir zaman diliminde tamamlamaktadır. Bu sürecin tek başına tamamlanması, O’shea ve Watson’un (2007) da belirttiği gibi iş arama, iletişim ve görüşme becerilerinin gelişimine katkı sağlaması beklenen bir durumdur. Ancak öğrencilerin iş yerlerini kendilerinin bulması, motivasyon ya da gerçek bir iş başvurusuna hazırlık gibi avantajlar kazandırması ile birlikte, sürecin kusursuzca tamamlanmamasının beklentilerin

gerçekliğini yitirmesinde dezavantaj oluşturacağı da düşünülmelidir (Cuneen ve Sidwell, 2005).

Araştırmada yer alan öğrenciler alan uygulaması için iş yeri seçerken kurumun özelliğini, yaşadığı yere yakın olmasını, prestijini, sahip olduğu olanaklarını ve kurumla ilgili referansları dikkate almaktadır. Stratta’ya göre (2004)staj yeri seçiminde kurumun misyonu, büyüklüğü ve endüstrideki algılanışı öğrenciler açısından önemlidir. Bu araştırmadaki öğrenciler iş yerini seçerken tek başına “yaşanan yere yakınlığı” ya da “kurumun özelliğini” göz önünde bulundurmamakta, bununla birlikte kendi beklentilerini tamamıyla karşılayabilecek nitelikte bir kurumu tercih etmektedir. Bir başka deyişle iş yeri seçiminde farklı etmenleri bir arada bulduran kurumların tercih edildiği açıktır. Özellikle kurumun prestiji, örneğin profesyonel spor takımları, öğrenciler için prestijli olan birkaç fırsattan biri olarak stajyeri olumlu etkileyebilecek önemli bir faktördür (Moorman, 2004). Araştırma sonuçlarına göre prestijin yalnızca spor kulüplerinin tercihinde ortaya çıkması, spor kulüplerinin diğer spor örgütlerine göre prestijli algılandığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tek bir öğrenci yaşadığı yer olan Bolu dışında uygulamasını tamamlama olanağı bulamadığı için “seçeneksizliği” bir seçim kriteri olarak ifade etmiştir. Bu durum öğrencinin nitelikli bir deneyim yaşamasına engel olabilecek bir olumsuzluktur. Sutton (1989), bölgesel olanaklar sınırlı olabileceği için öğrencilerin özel işyeri olanakları sağlamak için başka bir yere gitmek zorunda kalabileceğini, bu yüzden fakültelerin sadece yerel değil, bölgesel ya da ulusal olanaklar yaratmaları gerektiğini belirtmektedir. AİBÜ Spor

Yöneticiliği Bölümü Bolu'da bulunmaktadır. Türkiye'deki büyük şehirler ile kıyaslandığında spor yönetimi alanında yapılacak bir alan uygulaması için Bolu'daki seçenekler oldukça kısıtlıdır. Bu anlamda araştırmada ortaya çıkan bu sonuç, hem bölüm hem de öğrenciler açısından büyük bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

Staj deneyiminde öğrencilerin gelecekte spor endüstrisinde istihdamlarını kolaylaştıracak giriş fırsatları beklentisi bulunmaktadır (Stratta, 2004; Koo ve ark, 2008). Bu araştırmada da benzer şekilde öğrenciler geleceğe yönelik iş bağlantısı sağlamayı beklemektedir. Ancak Ross ve Beggs'in (2007) çalışması, öğrenciler ve işverenlerin stajdan sonra iş olanağı sunulması hakkında hemfikir olmadıklarını, bu beklentinin yalnızca öğrencilere ait olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalarda staj ile elde edilecek kazanımların liderlik, sosyal beceriler, iletişim, teorinin pratiğe uyarlanması, kariyer bağlantısı geliştirme, alana yönelik bilgiyi artırma ve kişisel değerleri geliştirme (Hong, 2008; O'shea ve Watson; 2011, Sotiriadou, 2011; Surujlal ve Singh, 2010) olduğu bulunmuştur. Farklı coğrafyalarda olsalar da öğrencilerin alan uygulaması ve staj gibi uygulamalar sayesinde benzer kazanımları elde ettikleri görülmektedir. Örneğin Magara, Bukirwa ve Kayiki'nin (2011) Uganda'daki üniversite öğrencilerinin staj süresince elde ettikleri kazanımları değerlendirdikleri çalışmalarında, kazanımlar; iletişim becerileri, kişiler arası ilişkiler, bilgi yönetimi becerileri ve yeni ilişkiler ve arkadaşlıklar geliştirme olarak şekillenmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarında algılanan kazanımlar ile bahsi geçen çalışmalar arasında benzerlik görülmektedir.

Staj sırasındaki olumlu ya da olumsuz bir deneyim stajyerin daha sonraki kariyeri ile ilişkili duygu ve davranışlarını, spor yönetimi mesleğindeki potansiyel kariyerine ilişkin beklentilerini etkileyebilmektedir (Cunningham, Sagas, Dixon, Kent ve Turner, 2005). Örneğin turizm sektöründe otel yönetimi alanındaki pek çok öğrencinin, muhtemelen stajları sırasında yaşadıkları olumsuz deneyimlere bağlı olarak geliştirdikleri olumsuz tutumların onları alandan uzaklaştırdığı ifade edilmektedir (Siu, Cheung ve Law, 2012). Bu durumda Siu, Cheung ve Law'un (2012) çalışmasında da belirttiği gibi öğrencilerin alana karşı olumsuz tutumlar geliştirmesini önlemek adına, alan uygulaması süresince kurumun bir çalışanı olarak görülmesi, geçici bir süre de olsa kendilerini ifade edebilecekleri ortamların hazırlanması önemlidir. Leland'a göre (2003) eğer stajyerler ucuz işçi kaynağı olarak görülür ve telefonlara cevap verme gibi basit görevleri yapmaları istenirse sonrasında stajın ortaya çıkardığı değerlerin de sorgulanması gerekmektedir (akt: Cunningham vd., 2005). Araştırma sonuçlarında öğrencilerin en büyük kaygılarının kendilerine niteliksiz diye tanımladıkları işlerin verilmesi ve bu yüzden işi öğrenememek olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrenciler spor yöneticisi olarak kabul görmeyecekleri konusunda endişeli görünmektedir.

Staj uygulamalarında öğrenci için belki de en anlamlı kişi kurum danışmanıdır (Kelly, 2004) ve kurumun stajyerlere oryantasyon ve eğitim sağlaması, profesyonel gelişim için fırsat sunması önemlidir (Beggs, Ross ve Knapp, 2006; Ross ve Beggs, 2007). Williams (2004), stajyer bir öğrencinin iş yerindeki stajına başlamadan önce kurum danışmanı tarafından yapılacak planlamanın, aynı zamanda danışmanın motivasyonu ve

deneyiminin, öğrencilerin deneyimi üzerinde etkili olabileceğini belirtmektedir. Araştırma kapsamındaki öğrenciler de iş yerlerindeki amirleriyle ilgili beklentilerinde yol göstericiliğe, fark edilmeye, saygıya, ilgiye ve güvene ihtiyaç duyduklarını açıkça belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, staj programları hem işverenler hem de öğrenciler açısından kazan-kazan pozisyonundaki programlar olarak nitelendirilmektedir (Knemeyer ve Murphy, 2002). Bu tip uygulamalar öğrencilere farklı fırsatlar sunan ve istihdam olanağını artıran etkili bir mekanizma olarak görülmektedir. Shoenfelt, Stone ve Kottke, 2013 Kazancın her iki taraf için de tatmin edici olması, beklentileri karşılayabilen bir deneyimin yaşanmasına bağlıdır. Beklentilerin karşılanması öğrenci açısından hayal kırıklığına yol açmayacak, bunun da ötesinde beklentilerin üzerindeki deneyimler uygulamayı daha değerli hale getirecektir. Bu yüzden öğrencilerin uygulamaya gitmeden önceki beklentilerinin, bununla birlikte algıladıkları sorunların bilinmesi daha nitelikli bir alan uygulamasının kapılarını açabilecektir.

KAYNAKLAR

- APPENZELLER, H., & APPENZELLER, T., (2008).** Successful Sport Management, Carolina Academic Press/Durham, 3rd Edt., North Carolina, 33-46.
- BARNERS, J., (2009).** Sports Management and Administration Internships and Students With Disabilities: Responsibilities and Practices for Success, Quest, 61, 191-201.
- BEGGS. B., ROSS. C.M., KNAPP. J.S., (2006).** Internships in Leisure Services: An Analysis

of Student and Practitioner Perceptions and Expectations, Sagamore Journals, 21, 1-18.

- BEGGS. B., ROSS C.M., GOODWIN. B., (2008).** A Comparison of Student and Practitioner Perspectives of the Travel and Tourism Internship, Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism, 7(1), 31-39.
- CHOUINARD N., (1993).** "Some Insights on Meaningful Internship in Sport Management: A Cooperative Education Approach", Journal of Sport Management, 7, 95-100.
- CUNEEN J. VESIDWELL. M.J. (1993).** Sport Management Interns-Selection Qualifications, JOPERD, January, 91-95.
- CUNEEN. J. VESIDWELL. M.J. (2005).** Sport Management Field Experience (2nd Edition), WV: Fitness Information Technology, Morgantown.
- CUNNINGHAM. G.B, SAGAS. M., DIXON. M., KENT A. ve TURNER. B.A. (2005).** Anticipated Career Satisfaction, Affective Occupational Commitment, and Intentions to Enter the Sport Management Profession, Journal of Sport Management, 19, 43-57.
- DESENSI, J.Y., KELLEY, D.R., BLANTON M.D., BEITEL P.A. (1990).** "Sport Management Curricular Evaluation and Needs Assessment: A Multifaceted Approach", Journal of Sport Management, 4, 31-58.
- JOWDY, E., MCDONALD, M., SPENCE, K. (2004).** "An Integral Approach to Sport Management Internship", European Sport Management Quarterly, 4:4, 215-233.

KELLY D.R. (2004).“Quality Control in the Administration of Sport Management Internship”, Journal of Physical Education, Recreation&Dance, 75(1), 28-30.

KNEMEYER A.M. VE MURPHY P.R. (2002). Logistic Internships- Employer and Student Perspectives, International Journal of Physical Distribution& Logistics Management, 32(2), 135-152.

MARTIN A. VELEBERMANS. (2005). Keeping Up With the Play: Practicum, Partnership and Practise, Asia-Pasific Journal of Cooperative Education, 6(1), 17-25.

MAGARA, BUKİRWA, J., KAYİKİ, R. (2011), Knowledge Transfer through Internship: The EASLIS Experience in Strengthening The Governance Decentralisation Programme in Uganda, Afr. J. Lib,Arch. &Inf.Sc., 21(1), 29-40

MOORMAN, A.M., (2004).“Legal Issues and the Supervised Internship Relationship: Who is Responsible for What?”, Journal of Physical Education, Recreation&Dance, 75(2), 19-24.

O’SHEA, M., & WATSON, G.,(2007). “Academic Learning for Sport Management Students: Learning Through Engaged Practise”, Asia-Pasific Journal of Cooperative Education, 8(1), 53-65.

ROSS, C.M., VEBEGGS, B.A., (2007). Campus Recreational Sports Internships: A Comparison of Student and Employer Perspectives, Recreational Sports Journal, 31, 3-13.

SKINNER, J. VE GILBERT K. (2007).Sport Management Education: Teaching and Le-

arning for the Future An Introduction to the Special Issue, Sport Management Review, 10, 125-131.

SHOENFELT, E. L., STONE, N.J., And

KOTTKE, J. L., (2013). Internships: An Established Mechanism For Increasing Employability, Industrial and Organizational Psychology, 6(1), 24–27,

SOUTHALL, R.M., NAGEL, M.S., LEGRANDE, D., HAN P., (2003). Sport Management Practica: A Metadiscrete Experiential Learning Model, Sport Marketing Quarterly, 12(1), 27-36.

SOTIRIADOU, P., (2011). Improving the Practicum Experience in Sport Management: A Case Study, European Sport Management Quarterly, 11(5), 525-546.

STRATTA T, M.P., (2004). “The Needs and Concerns of Students During the Sport Management Internship Experience”, Journal of Physical Education, Recreation&Dance, 75(2), 25-33.

SIU, G., CHEUNG, C., AND LAW R., (2012). Developing a Conceptual Framework For Measuring Future Career Intention of Hotel Interns, *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 12:188–215

SURUJLAL, J., & SINGH, C., (2010). Internship as a Mechanism for Professional Preparation of Sport Management Personnel: An Empirical Study of Students’ Perceptions, South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation, 32(2), 117-130.

SUTTON, W.A.,(1989). The Role of Internships in Sport Management Curricula-A Model Development, JOPERD, September, 20-24.

YILDIRIM, A. & ŞİMŞEK, H., (2011).Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, SeçkinYayıncılık, Ankara.

WILLIAMS, J., (2004). Sport Management Internships: Agency Perspectives, Expectations, and Concerns, JOPERD, 75(2), 30-33.

INTERNET KAYNAKLARI

Koo G., Diacin M., Hardin R.(2008). The Effects Of Internship Satisfaction On Affective Commitment And Behavioral Intentions, North American Society For Sport Management Conference (Nassm 2008),www.Nassm.Com/Files/Conf_Abstracts/2008-39.Pdf; Erişim:01.10.2010.

Hong J. (2008). The Expectations And Concerns Of Students RegardingSuccessful Sport Management Internships, North American Society for Sport Management Conference (NASSM 2008), www.nassm.com/files/conf_abstracts/2008-25.pdf; erişim:01.10.2010.